

RIGSARKIVET

Undervisningsforløb om demokrati

Undervisningsforløb for 8.-9.-10. klasse

Aargang 0 0 giver mulighed for at arbejde aktivt med originalt kildemateriale. Det er kilderne – eller arkivalierne – som er centrum. I Aargang 0 får eleverne mulighed for at udnytte dette råstof og, ligesom historikeren, forsøge at beskrive fortiden. Eleverne kan følge 7 virkelige børns livshistorier frem til ca. 1925. De 7 børn er alle født i år 1900.

At genskabe historien om et enkelt virkeligt menneske er både vedkommende – og overkommeligt, ikke mindst fordi eleverne får nogle værktøjer ved opgavebesvarelsen: Nogle spørgsmål, som gør det nemmere at indkredse det vigtige i kilderne. Og nogle tekster om de enkelte kildetyper, som skal hjælpe dem med at forholde sig kritisk til kilderne.

Formål

Med afsæt i det autentiske kildemateriale, der er bevaret om hvert af børnene, skal eleverne granske kilderne for at finde materiale til en fortælling om barnet med udgangspunkt i demokratiske begreber. Herefter skal eleverne omsætte dette "råmateriale" af oplysninger til en oversigt over de demokratiske muligheder, de enkelte børn har og vil få, når de bliver voksne. Eleverne skal bruge fakta, men bliver også nødt til at gætte og bruge deres fantasi dér, hvor kilderne er tavse om problemstillinger.

Forenklede fælles mål

8.-9.-10. klasse

Kompetencemål

Kildearbejde:

- Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger

Færdigheds- og vidensmål

Kildeanalyse:

- Eleven kan udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger
- Eleven har viden om kriterier for søgning af kilder

Undervisningstimer

Omfang

4-6 lektioner afhængigt af tiden, der er tilgængelig og hvor meget hjemmearbejde der prioriteres.

Hvor

Find Aargang 0 på:

www.aargang0.dk

Planlægning

Forudsætninger

Under forløbet er det en fordel, hvis I, i klassen, har adgang til projektor med lyd og at eleverne har tablets eller bærbare, de kan arbejde på.

Al tekst på Aargang 0 kan genkendes af oplæsningsprogrammer og oplæses.

Elevarbejdet tager udgangspunkt i fortællingen og kilderne om de enkelte børn og temaet "Demokrati under udvikling" på Aargang 0.

Det kan være en god ide, at eleverne har en vis forhåndsviden om tidsperioden. Som supplerende materiale kan f.eks. bruges:

Forhåndsviden om perioden

Forslag til supplerende materiale

- Tidslinjen fra Aargang 0
- Det danske demokrati fra 1849 og frem på danmarkshistorien.dk
- Temaer om valgret mm. på danmarkshistorien.dk
- Film: Pelle Erobreren. Dansk film fra 1987 af Bille August. Den midaldrende enkemand Lasse (Max von Sydow) kommer med sin lille søn Pelle (Pelle Hvenegaard) fra Sverige til Bornholm og arbejder på en større gård. Det er udgangspunktet for skildringen af landarbejdernes fattige og barske kår omkring år 1900
- Arbejdmuseets pdf om familiens hverdag omkring år 1900:
https://arbejdmuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/familiens_liv_og_hverdag_aar_1900.pdf

Omsatte læringsmål

Undervisningsforløbet berører kompetencemålet og de to færdigheds- og vidensmål under Kildearbejde.

Kompetencemål og færdigheds- og vidensmål under Kildearbejde

De tre mål...

... Omsættes til:

Eleven kan vurdere løsningsforslag på historiske problemstillinger.

Eleven kan udvælge kilder til belysning af historiske problemstillinger.

Eleven har viden om kriterier for søgning af kilder.

Eleven kan beskrive de demokratiske problemstillinger for forskellige mennesker i tidsperioden 1900-1925.

Undervisningsaktiviteter

Til forløbet bruges temaet "Demokrati under udvikling" på Aargang 0 samt fortællingerne og kilderne om de enkelte børn. Derudover kan denne pdf fra arbejdernuseet bruges som baggrundsviden:

https://arbejdernuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/familiens_liv_og_hverdag_aar_1900.pdf

Eleverne skal lave en sammenligning mellem de syv børns forskellige demokratiske muligheder, både som børn og når de bliver ældre og myndige.

Sammenligningen skal laves i form af en oversigt, hvor eleverne sammenligner børnene inden for demokratiske forhold og muligheder. Læreren kan lave en brainstorm med eleverne om, hvad det betyder, så eleverne har noget at gå ud fra.

Undervisningsaktiviteter

Forslag til emner i brainstorm

- Valgret
- Kvinde/mand
- Rettigheder
- Rolle i familien (f.eks. at manden bestemmer eller lignende)
- Samfund: Hvilke lag i samfundet bestemmer? Hvilke muligheder har man, hvis man er fra underliggende samfundslag?
- Muligheder: Hvilke muligheder har det enkelte barn på længere sigt ift. sin baggrund/opvækst?
- Penge og økonomi

Eleverne vælger selv, hvordan de vil vise/fremstille deres oversigt og viden. Der er mange muligheder, eventuelt disse værktøjer:

Undervisningsaktiviteter

Forslag til værktøjer

- En plakat/poster
- Et diagram (kan tegnes i en Word eller google Docs-skabelon)
- Et online mindmap (Har I skoletube-abonnement, ligger mindmeister i pakken)
- Et powerpoint (eller lignende teknologier)
- En padlet (onlinetavle) www.padlet.com eller via www.skoletube.dk. Alternativ: www.popplet.com

Evaluering i planlægningsfasen

Afklar allerede i planlægningsfasen, hvorledes forløbet skal evalueres. Det er vigtigt, at eleverne er bekendte hermed, da det kan højne motivationen. Der er mange forskellige evalueringsformer, og der bør tilpasses til klassetrin og elever.

Evalueringsformer

EMU

Oversigt over evalueringsformer:

[http://www.emu.dk/soegning/evaluering?f\[0\]=field_omraade%3A5464&f\[1\]=field_indholdstype%3Ainspiration](http://www.emu.dk/soegning/evaluering?f[0]=field_omraade%3A5464&f[1]=field_indholdstype%3Ainspiration)

Der er forskellige fag i oversigten med forskellige evalueringværktøjer at vælge imellem.

Evalueringsformen "Klasseparlamentet":

En god evalueringsform til denne aktivitet er "Klasseparlamentet". Se en introduktionsvideo på: <http://www.emu.dk/modul/evalueringsv%C3%A6rkt%C3%B8jer-i-praksis-0>

Evalueringværktøjet kan ses her:

<http://iox.dk/iox-site/pub/evalueringsh%C3%A5ndbogen.dk>

I forløbet er det hovedsageligt eleverne, der er aktive og skaber historisk indsigt. Evalueringen bør derfor fokusere på elevernes deltagelse, samarbejde, og hvordan de producerer viden – og kvaliteten af denne viden.

Tegn på læring

Tegn på læring skal tydeliggøre for læreren og for eleverne, om eleverne opnår et læringsudbytte, der er i overensstemmelse med målene for forløbet. Tegn på læring er tegn på, om eleven er på vej – eller har nået målet.

Tegn på læring

Omsatte læringsmål

Eleven kan beskrive de demokratiske problemstillinger for forskellige mennesker i tidsperioden 1900-1920.

Tegn på læring

Niveau 1:

Eleven kan give bud på demokratiske problemstillinger i perioden 1900-1925.

Niveau 2:

Eleven kan beskrive forskellene mellem de enkelte børns demokratiske muligheder ud fra en sammenligning.

Niveau 3:

Eleven kan reflekteret beskrive, hvordan de enkelte børns demokratiske muligheder hænger sammen med den danske demokratiske samfundsudvikling i perioden.

Gennemførelse

Forslag til, hvordan forløbet kan gennemføres, er beskrevet i nedenstående lektionsplan.

Hvad gør læreren?	Hvad gør eleverne?
Lektion 1+2	
<p>Læreren introducerer forløbet og viser siden www.aargang0.dk.</p> <p>Der vises også hvordan man logger ind.</p> <p>Som lærer kan du supplere med de 2 første film om Aargang 0, der ligger på denne side: http://www.aargang0.dk/Forside/Film (Filmene kan også findes på youtube her: http://www.youtube.com/user/StatensArkiver/videos)</p> <p>Læreren lægger op til en kort drøftelse af, hvad der egentlig skete og hvordan verden så ud omkring århundredeskiftet. Som supplerende materiale kan følgende pdf fra Arbejdermuseet bruges: https://arbejdermuseet.dk/wp-content/uploads/2016/03/familiens_liv_og_hverdag_aar_1900.pdf</p> <p>Læreren præsenterer kort de 7 personer og giver eleverne mulighed for at udforske dem på deres egne devices.</p>	<p>Eleverne deltager i diskussionen om samfundet omkring århundredeskiftet.</p> <p>Eleverne logger ind på Aargang 0.</p> <p>Eleverne udforsker de 7 personer.</p>
Lektion 3	
<p>Læreren gennemgår temaet "Demokrati under udvikling" på Aargang 0.</p> <p>Læreren tager udgangspunkt i karakteren "Karen" på Aargang 0. På interaktiv tavle eller projektor gennemgås kort Karens liv.</p> <p>Der lægges særlig vægt på at vise de originale kilder, der er scannet og kan ses i fuldskræm.</p> <p>Læreren laver en brainstorm med eleverne over de demokratiske muligheder, Karen har. Udgangspunktet kan som ovenfor beskrevet være:</p>	<p>Eleverne deltager i diskussioner på klassen.</p> <p>Eleverne udforsker de 6 andre karakterer på deres devices, og vælger én at arbejde videre med.</p>

<p>Valgret, kvinde/mand, rettigheder, rolle i familien (f.eks. at manden bestemmer), samfund, muligheder ift. baggrund og opvækst, Penge og økonomi.</p> <p>Brainstormen ender ud med en oversigt over de demokratiske muligheder, eleverne skal sammenligne.</p> <p>Læreren tager til slut et billede af det, og deler det med eleverne.</p> <p>Læreren organiserer arbejdsformerne – enkeltarbejde eller gruppearbejde efter behov.</p>	
<p>Lektion 4</p>	
<p>Læreren introducerer det værktøj eleverne skal bruge til at lave sammenligningen. Læreren har på forhånd udvalgt disse, der kan være forskellige for elever og grupper, hvis det ønskes (se under "undervisningsaktiviteter" på side 3, hvor en række værktøjer præsenteres).</p> <p>Læreren igangsætter arbejdet. Dette kan fortsætte som hjemmearbejde/lektie eller i de(n) kommende lektion(er).</p>	<p>Eleverne opretter sammenligningerne i værktøjet og går i gang med at granske temaet "Demokrati under udvikling" på Aargang 0 samt sætte sig ind i de enkelte børns livshistorie og fortælling.</p>
<p>Lektion 5 eller hjemmearbejde</p>	
<p>Læreren underviser løbende elever og grupper i forståelse af indholdet på Aargang 0.</p>	<p>Eleverne arbejder videre med deres sammenligninger tekster og det valgte værktøj.</p>
<p>Lektion 6</p>	
<p>Læreren vælger om elevernes produkter skal afleveres/rettes og/eller om de evt. skal fremvises på klassen. En anden mulighed er en udstilling, f.eks. på PLC, fællesrum eller andre steder på skolen.</p> <p>Læreren evaluerer forløbet sammen med eleverne. Se under evaluering på side 3.</p>	<p>Eleverne færdiggør og afleverer/fremviser deres produkt.</p>